

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Klimaat en Groen
Groei
Postbus 20018
2500EA DEN HAAG

Leeuwarden, 29 mei 2026

Verzonden, **29 MEI 2026**

Ons kenmerk : 02517757
Domein/ Team : Omgevingszaken
Behandeld door : [REDACTED]
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Inbreng commissiedebat Mijnbouw 3 juni 2026

Geachte Kamerleden,

Op 22 april heeft uw Kamer een motie aangenomen om de gaswinning uit kleine velden op land te versnellen en verantwoord op te schalen. Wij maken ons zorgen over hoe er invulling wordt gegeven aan het begrip "verantwoord".

Oproep aan de Kamer

De leden van de Friese Mijnbouwtafel vinden gaswinning in veenweidegebied niet verantwoord. Er is onvoldoende kennis over de lange termijneffecten van deze winningen. Door gaswinning ontstaat bodemdaling. Deze bodemdaling veroorzaakt onherstelbare schade aan het watersysteem in Fryslân (de bodem komt nooit weer omhoog). Specifiek in het Friese veenweidegebied is er op dit moment veel onduidelijkheid over de lange termijneffecten van gaswinning. Wij roepen uw Kamerleden op om, in het licht van de aangenomen motie van 22 april, de staatssecretaris expliciet te bevragen op de invulling van het begrip 'verantwoord'. Verstaat hij hier ook maatschappelijke verantwoord onder? Hoe rijmt de Staatssecretaris het feit dat er nog steeds vergunningen worden verleend voor gaswinning onder veenweidegebieden terwijl de onderzoeken naar de lange termijneffecten nog lopen?

Integrale afweging bij nieuwe gaswinningen niet mogelijk

Er ontbreekt een uitgebreid en gedeeld overzicht van de effecten van bodemdaling in locaties waar bodemdaling plaatsvindt op verschillende diepten in de ondergrond. Hierdoor missen beleidsmakers, ingenieurs en vergunningverleners de tools die nodig zijn om gestapelde bodemdaling en de directe en indirecte effecten ervan te voorspellen, voorkomen of

beperken. Dit staat een integrale beleidsafweging die nodig is bij voorgestelde nieuwe winningen, of bij uitbreidingen van bestaande winningen, in de weg. Het ministerie erkent dit ook en heeft daarom TNO en Deltares opdracht gegeven om onderzoek te doen naar deze effecten.

Daarnaast doen Wetterskip Fryslân en de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân (CBAF) op dit moment onderzoek in de polder De Hegewarren. Ook hier speelt het issue van gaswinning in veenweidegebied.

Verantwoorde gaswinning op dit moment onderbelicht

Er moet nadrukkelijk aandacht komen voor de toetsing aan het criterium 'verantwoord'. Niet alleen in de aangenomen motie, maar ook in de beleidsstukken en openbare uitingen van het ministerie wordt gesproken over veilig en verantwoorde mijnbouw. Wij vinden dat het ministerie het begrip verantwoord te smal uitlegt. Er wordt nu alleen getoetst op planmatig beheer en financiële gezondheid van de mijnbouwondernemer. Op dit moment ligt de nadruk op baten op korte termijn, terwijl de langetermijneffecten onomkeerbaar zijn. Bodemdaling is permanent en het waterbeheer wordt steeds complexer en kostbaarder. Bij de vergunningverlening wordt primair gekeken of winning veilig kan plaatsvinden. Er moet echter ook getoetst worden of uitbreiding van bestaande winningen en nieuwe gaswinning in veenweidegebieden ook daadwerkelijk maatschappelijk verantwoord is.

De zorgen over gaswinning in veenweidegebieden beperken zich nadrukkelijk niet tot Fryslân.

In hun brief van 20 mei jl. spreken de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater, Montfoort, Utrecht en Woerden, samen met de provincies Utrecht en Zuid-Holland, zich eveneens uit tegen nieuwe gaswinning in veenweidegebieden, vanwege de strijdigheid met de bescherming van deze kwetsbare gebieden.

Deze brede bestuurlijke lijn wordt ondersteund door de Mijnraad. Op 19 februari 2025 adviseerde de Mijnraad negatief over het gewijzigd winningsplan Oppenhuizen in het Friese veenweidegebied. De Mijnraad onderstreept dat iedere extra bodemdaling de bestaande problemen verder verergert. De Mijnraad stelt dat nieuwe vergunningen of wijzigingen van winningsplannen alleen aan de orde kunnen zijn als wordt voldaan aan strikte voorwaarden. Eén van deze voorwaarden is het regionaal inzetten van (een deel van) de gasbaten voor een gebiedsgerichte aanpak. Onder baten wordt nadrukkelijk niet de bijdrage van de mijnbouwondernemers verstaan, zoals afgesproken in het sectorakkoord, maar de inkomsten van het Rijk.

Aan deze voorwaarden is in de praktijk niet voldaan. Daarmee bevestigt de Mijnraad wat ook in de regio breed wordt gevoeld. Verdere gaswinning in veenweidegebieden kan, zonder adequate borging van langetermijneffecten en gebiedsgerichte compensatie, niet langer als verantwoord worden beschouwd.

Tot slot

De leden van de Friese Mijnbouwtafel vragen u bovenstaande punten te overwegen en mee te nemen in uw vergadering.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

